

**รายละเอียดการถอดเทป
คำกล่าวรายงาน คำกล่าวเปิด
การอภิปราย และการตอบคำถาม**

ตอนที่ 1

พิธีเปิดการสัมมนาทางวิชาการ

7 ปี พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. 2540 กับการบริหารที่โปร่งใสตรวจสอบได้

แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไป

วันพุธที่ 22 ธันวาคม 2547

เวลา 08.30 – 16.30 น.

ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพมหานคร

คำกล่าวรายงาน
ของ
ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี
และเลขาธิการคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
นายชัชทอง โอภาสศิริวิทย์

กราบเรียน รองนายกรัฐมนตรี (นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ)
ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ในนามของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้เข้าร่วมสัมมนา ขอขอบคุณท่านรองนายกรัฐมนตรี เป็นอย่างยิ่งที่กรุณาให้เกียรติเป็นประธาน เปิดการสัมมนาในวันนี้ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2540 โดยมีเจตนารมณ์ที่ต้องการให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน ต่างๆ ของรัฐ อย่างกว้างขวาง เพื่อสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริงและสามารถมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและเฝ้าระวังการดำเนินงานต่างๆ ของรัฐ ให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งมีส่วนอย่างสำคัญในการทำให้การบริหาร ประเทศมีประสิทธิภาพมากขึ้น คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีมติเห็นชอบให้ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดสัมมนา เรื่อง 7 ปี พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กับการบริหารที่โปร่งใสตรวจสอบได้ เนื่องในโอกาสครบรอบ 7 ปี ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยมี วัตถุประสงค์ที่สำคัญ เพื่อพัฒนาความรู้เรื่องสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ และเพื่อยกระดับ คุณค่าของกลไกตามกฎหมายในการเสริมสร้างกระบวนการบริหารที่โปร่งใสตรวจสอบได้ สำหรับผู้ที่ เกี่ยวข้องและประชาชนโดยทั่วไปรวมทั้งเพื่อการพัฒนากฎหมายและนโยบายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ การคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานระหว่างประเทศ ดังนั้น สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงได้จัดให้มีการอภิปราย 2 ประเด็น คือในภาคเช้าการอภิปรายในหัวข้อสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารกับการเสริมสร้างการบริหารที่ โปร่งใส และข้อเสนอแนะต่อแนวทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในระยะอันใกล้ ส่วนภาคบ่ายจะ อภิปรายหัวข้อ การคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของประเทศไทยข้อเสนอสำหรับปัจจุบันและ อนาคต โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน การดำเนินการจัดสัมมนาในครั้งนี้ได้รับการสนับสนุน

งบประมาณจากสถาบันเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของประเทศแคนาดา และมูลนิธิวิเทศพัฒนา รวมทั้งได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากหน่วยงานต่างๆ และสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่สนใจเข้าร่วมสัมมนาวิชาการในครั้งนี้รวมประมาณ 500 คน จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว จึงใคร่ขอราบเรียนท่านรองนายกรัฐมนตรีกล่าวเปิดสัมมนาทางวิชาการต่อไป

คำกล่าวเปิดการสัมมนาทางวิชาการ
ของ
รองนายกรัฐมนตรี (นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ)
ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ท่านคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่จากภาครัฐ เอกชน นักวิชาการและผู้เข้าร่วมการสัมมนาทุกท่าน ผม สุวัจน์ ลิปตพัลลภ รองนายกรัฐมนตรี ขอขอบคุณที่เชิญมาเป็นประธานในการสัมมนาทางวิชาการ ในโอกาสครบรอบ 7 ปีของ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ซึ่งได้รับมอบหมายจาก ท่านนายกรัฐมนตรีให้มากำกับดูแล และเป็นประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารด้วย ดีใจและรู้สึกดีที่ประเทศเราได้มี พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารเกิดขึ้น ซึ่งถือเป็นเรื่องที่เป็นไปตามพื้นฐานของรัฐธรรมนูญที่ใช้ในการปกครองประเทศในการให้โอกาสและสิทธิของประชาชน ในการได้รับทราบข้อมูลข่าวสารซึ่งถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน และวัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้ต้องการให้เกิดการนำข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องจากทางราชการไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับ ประชาชน และเป็นแนวทางในการพัฒนาบริหารบ้านเมืองที่ดีเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในกลไกต่างๆ ของภาครัฐ หรือเรียกว่าการบริหารบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) 7 ปี ที่ผ่านมานักขของกรรมการข้อมูลข่าวสาร คือทำอะไรที่จะให้ประชาชนได้รับรู้สิทธิอันนี้ประชาชนหลายท่านยังไม่ทราบ ไม่รู้จักคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ไม่รู้ว่าสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนพึงจะได้รับตามกฎหมายนั้นมีอะไรบ้าง และหากรู้ว่าจะได้รับสิทธิในส่วนนั้นประชาชนจะต้องปฏิบัติอย่างไร จะไปติดต่อที่ไหน เพราะฉะนั้นการประชาสัมพันธ์ที่จะให้ประชาชนได้รับรู้สิทธิและใช้สิทธิให้เกิดประโยชน์เป็นเรื่องที่สำคัญมาก 7 ปี ที่ผ่านมานอกจากทำให้ประชาชนได้รับรู้ว่าประชาชนมีสิทธิอะไรบ้างนั้น นอกจากนี้ยังมีเรื่องกลไกในการตอบสนองความต้องการและให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ คือแนวทางปฏิบัติเครื่องมือหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งถือว่าขณะนี้ต้องมีการปรับปรุงในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะตอนนี้ประชาชนเริ่มมีความเข้าใจมากขึ้น เริ่มมาขอเรื่องมากขึ้น มีการมายื่นเอกสาร การอุทธรณ์ในเรื่องต่างๆ มากขึ้น ส่วนของเจ้าหน้าที่ที่จะต้องรองรับนั้นคงต้องมีการพิจารณาในเรื่องอัตรากำลังให้มีความเพียงพอและมีความเหมาะสมหลาย ๆ อย่างที่ได้ดำเนินการไปนั้นถือว่าเป็นประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะการออกประกาศหลาย ๆ เรื่องในการจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เช่น

ประกาศของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประกวดราคาของทางราชการ
เมื่อก่อนหน่วยงานไหนต้องการที่จะประกาศประกวดราคาก็อาจมีการดำเนินการกันเองไม่ได้มีการ
เปิดเผยให้มีการเผยแพร่เท่าที่ควร คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารเห็นว่าการประกวดราคานั้นเป็นเรื่องที่
เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างโดยเนื้อหาเป็นโครงการใหญ่ ๆ ประชาชนก็ควรรับรู้ว่ามีรัฐบาลได้ใช้จ่ายเงิน
เพื่อโครงการอะไรที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน รถไฟฟ้าเส้นทางไหนควรสร้าง และสร้างเมื่อไหร่
สร้างบนดินหรือสร้างใต้ดินจะมีผลกระทบอะไรต่อวิถีชีวิตของประชาชน จะเริ่มดำเนินการ
เมื่อไหร่ แนวเส้นทางไปจากไหนถึงไหน ประชาชนจะสามารถวางแผนเรื่องธุรกิจอนาคตของเขา
ได้ อย่างที่ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการประกวดราคาจะทำให้ประชาชนได้รับรู้
ข้อมูลข่าวสารที่ประกอบการตัดสินใจ หรือการวางแผนงานในอนาคต ทั้งในเรื่องธุรกิจและชีวิตความเป็นอยู่
นอกจากนั้นการที่จะให้มีการเผยแพร่การประกวดราคานั้นสามารถทำให้เกิดความโปร่งใสใน
ขั้นตอนของการหาผู้รับเหมาก่อสร้างที่จะเข้ามาประกวดราคาให้มีความหลากหลาย และมีการเสนอ
ข้อมูลการคิดราคาต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ เพราะฉะนั้นการดำเนินการในส่วนนี้ถือเป็นการ
ดำเนินการที่ตรงประโยชน์เลยให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการพัฒนา
ขณะเดียวกันข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนได้รับรู้ก็เป็นกลไกส่วนหนึ่งในการตรวจสอบการทำงานของ
ภาครัฐ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสเป็นเรื่องที่ได้ทุกอย่างตามเจตนารมณ์ตามกฎหมายประเทศชาติได้
ประชาชนได้ถือว่าเป็นตัวอย่าง ๆ หนึ่งของประโยชน์ของคณะกรรมการชุดนี้ และนอกจากนี้ในเรื่อง
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ในวันนี้เนื่องจากโอกาสครบรอบ 7 ปี คณะกรรมการได้สรุปรายงาน
ดำเนินการของ 7 ปี ที่ผ่านมาโดยเฉพาะในรอบปีสุดท้าย ยังมีข้อเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรี
เพิ่มเติมคือ นอกจากรับทราบการดำเนินการของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารราชการแล้วนั้น ก็ได้
เสนอให้เป็นหลักการ โดยขอให้คณะรัฐมนตรีได้ประสาน หรือมอบหมายให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง
ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลข่าวสารให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และในเมื่อช่วงแรก
ไม่ได้มีการกำหนดกรอบระยะเวลาในข้อเสนอแนะที่มีไปถึงคณะรัฐมนตรี จึงได้บอกไปคือควรมีการ
กำหนดกรอบระยะเวลา เช่น ประมาณ 15 วัน ควรมี ข้อมูลข่าวสารถึงประชาชน หากไม่ถึงก็ต้องแจ้ง
มีเหตุขัดข้องที่ขั้นตอนใด โดยได้มีคำแนะนำไปที่คณะรัฐมนตรีด้วย นอกจากนั้นยังได้แจ้งว่าขณะนี้
Website ต่าง ๆ มีแพร่หลายทั่วถึง ฉะนั้นควรเป็นหลักการให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่มี Website ที่
ครบถ้วน ได้นำผลการประกวดราคา หรือการจัดจ้าง ทุกอย่างออกตาม Website เพื่อให้เกิดความ
โปร่งใสและเป็นประโยชน์ของประชาชนในการใช้กับการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้
มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไปด้วย ในส่วนนี้ได้กล่าวถึงในภาพรวมของการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เพื่อ
เป็นไปตามเจตนารมณ์ แต่ขณะเดียวกันก็ยังมีอีกมุมหนึ่งของ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการคือ

นอกจากเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์นั้น นอกจากนั้นการปกปิดมิให้เกิดการล่วงละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ คือจะอย่างไรที่จะรักษาคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เช่น ข้อมูลข่าวสารนี้เป็นข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต้องเปิดเผย แต่ขณะเดียวกันก็มีเรื่องความมั่นคงของรัฐเข้ามาเกี่ยวข้อง ความมั่นคงของรัฐบางครั้งการเปิดเผยข้อมูลลักษณะนี้อาจจะมีผลกระทบความมั่นคงหรือไปกระทบสิทธิส่วนบุคคลจะแก้ไขอย่างไร เช่น เมื่อวานมีการประชุมเรื่องการดักฟังโทรศัพท์ ทางตำรวจแจ้งว่าต้องดักฟัง หากไม่ทำก็ไม่สามารถที่จะรู้ข้อมูลได้ต้องอาศัยไปขอความร่วมมือจากองค์การโทรศัพท์ หากมองในมุมมองของตำรวจก็ใช่ เพราะเป็นข้อมูลจากทางตำรวจที่จะต้องใช้ในการดักฟัง แต่ขณะเดียวกันหากมองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในเรื่องที่ไปดักฟังเขาไปทราบข้อมูลการทำธุรกิจของเขา รู้ข้อมูลส่วนตัวเขาก็เป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐาน และเรื่องการดักฟังโทรศัพท์เป็นเรื่องที่กระทบต่อความรู้สึก โดยเฉพาะนักลงทุน เช่นนักลงทุนต่างประเทศถ้าจะไปทำการลงทุนในประเทศใด หากเขามีความรู้สึกว่าข้อมูลข่าวสารส่วนตัว ส่วนบุคคลไม่ได้รับการคุ้มครองคิดว่าเป็นผลกระทบต่อการตัดสินใจต่อการลงทุนการทำธุรกิจ อย่างนี้จึงจำเป็นต้องสร้างคุณภาพ หาทางในการแก้ไขที่จะทำให้เกิดคุณภาพที่จะถ่วงดุลกัน เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญกับความโปร่งใสได้ แต่ความมั่นคงของรัฐต้องมีในระดับหนึ่งแต่ก็ไม่กระทบสิทธิส่วนบุคคลของประชาชนด้วยเช่นกัน จึงได้มีการหารือกันระหว่าง ปปง. ปปส. หรือกรมสอบสวนคดีพิเศษ วันนี้มีกฎหมายเฉพาะของกรมเอง ในการที่จะสามารถเข้าไปฟังได้ แต่เรื่องคดีทั่วไปไม่มีกฎหมายเฉพาะ แต่ตำรวจได้ใช้เรื่องทำนองอย่างนี้ โดยการขอความร่วมมือเป็นแนวปฏิบัติกับองค์การโทรศัพท์หรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับโทรศัพท์ ซึ่งในเรื่องดังกล่าวยังไม่มียกกฎหมายรองรับ แต่เป็นแนวปฏิบัติมองในแง่ความมั่นคงของรัฐ จึงได้หารือกันถึงเรื่องนี้ว่าควรมียกกฎหมายมาปกป้อง สิ่งใดสามารถดำเนินการได้หรือไม่ได้ ที่ประชุมจึงมอบให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาไปดูหากกฎหมาย ปปง. ตรวจได้ ปปส. ตรวจได้ กรมสอบสวนคดีพิเศษตรวจได้ และในกรณีอย่างอื่นควรมียกกฎหมายกลางหรือไม่ หรือควรมียกกฎหมายเฉพาะเพื่อให้การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมียกกฎหมายรองรับ แต่ขณะเดียวกันสิทธิส่วนบุคคลก็ต้องได้รับการปกป้องเพราะวันนี้สิทธิส่วนบุคคลที่ได้รับการปกป้องนั้นจะมีประโยชน์ในเรื่องบรรยากาศการลงทุนและเป็นมาตรฐานของประเทศ ต่อไปข้อมูลข่าวสารที่จะเข้ามา หากระบบของการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีมาตรฐานระหว่างประเทศ อาจเกิดความไม่ร่วมมือในการส่งข้อมูลข่าวสารมายังคณะกรรมการฯ อาจกลายเป็น TRADE BARRIER ขึ้นมา เพราะวันนี้ทุกคนมักจะยกจุดอ่อนหรือความไม่เป็นมาตรฐานของประเทศที่ด้อยกว่ามาเป็นหลักเกณฑ์ในการทำการค้า การขายซึ่งกันและกัน วันนี้คิดว่ากระแสโลกาภิวัตน์ การแข่งขันในเชิงเศรษฐกิจการค้าทุกอย่างอะไรที่สามารถจะสร้างมาตรฐานประเทศไทยให้เกิดได้ต้องสร้างในทุก ๆ เรื่อง มาตรฐานเรื่องคน

มาตรฐานการศึกษา มาตรฐานเรื่องเศรษฐกิจ เรื่องโครงสร้างพื้นฐาน เรื่องกีฬา หรือเรื่องการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร มาตรฐานพรรคการเมือง มาตรฐานรัฐธรรมนูญ วันนี้ต้องช่วยกันพัฒนาให้เกิด มาตรฐานในทุก ๆ ด้านที่เป็นโครงสร้างที่สำคัญของสังคม เพราะมาตรฐานในทุกๆ ด้านจะทำให้เกิด ความเชื่อมั่นในเรื่องการต่างประเทศ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะไปเที่ยวที่ ไหนเขาต้องดูมาตรฐานของประเทศนั้น นักลงทุนจะนำเงินจำนวนมากไปลงทุนเขาก็ต้องดูมาตรฐาน ของประเทศนั้น ในวันนี้ประเทศเปลี่ยนไป โลกเปลี่ยนไปทุกอย่างเป็นสากล ไม่มีพรมแดน เพราะการ เจริญเติบโตทางด้านเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น เราจึงควรเข้าใจในจุดนี้ ฉะนั้นมาตรฐานที่เราสามารถจะ สร้างขึ้นได้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เรื่อง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นการสร้างมาตรฐานของ ประเทศอย่างหนึ่ง ฉะนั้นจากนี้ไปและปีต่อ ๆ ไปการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการรองรับระบบการ รับรู้ข้อมูลข่าวสารรวมระบบในการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลรวมทั้งระบบในการสร้างความมั่นคงของ รัฐให้เกิดขึ้นต้องมีกลไกมาสร้างคุณภาพในส่วนนี้ วันนี้ในภาคเช้าเป็นเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ภาคบ่ายเป็นเรื่องของการปกป้องสิทธิของบุคคลในเรื่องนี้ เห็นว่าเป็นการสัมมนาที่จะก่อให้เกิด ประโยชน์ตามแนวทางที่กล่าวมาแล้วนั้น และขอให้การสัมมนาวิชาการในวันนี้ได้เป็นประโยชน์ใน การพัฒนาแนวทางต่าง ๆ ที่จะให้เกิดประโยชน์ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้และเป็นพื้นฐานที่ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาของประเทศ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พัฒนาข้อมูลข่าวสารให้เกิด ประโยชน์ ทุกวันนี้ข้อมูลข่าวสารใครรู้มากกว่า รวดเร็วกว่า ถูกต้องกว่า แค่นี้วินาที ผู้นั้นก็จะเป็น ผู้ชนะ ขอทำพิธีเปิดการสัมมนาทางวิชาการ ณ บัดนี้